

Raport privind vizita de supervizare în teren

a grantului Fondului Global oferit Republicii Moldova pentru combaterea TB și HIV/SIDA, în perioada 2021-2023, gestionat de Recipientul Principal (RP) – IP UCIMP DS, sem. II, 2021

13.10.2021

Proiectele și locația vizitată:

- **AO AFI: Act For Involvement**

Participanți:

1. Andrei Corloteanu, IFP/PNCT
2. Maia Rîbacova, SDMC/PNHIV
3. Angela Alexeiciuc, RP IP UCIMP DS
4. Svetlana Maciuca, RP IP UCIMP DS
5. Veronica Zorilă, RP IP UCIMP DS
6. Igor Chilcevschii, LPTH
7. Natalia Ozturk, GenderDOC-M
8. Silvia Stratulat, Secretariatul CNC TB/SIDA

Scopul vizitei: Supervizarea procesului de implementare a grantului oferit de Fondul Global (FG) Republicii Moldova pentru prevenirea și controlul maladiilor TB și HIV/SIDA, gestionat de Recipientul Principal (RP) - IP UCIMP DS.

Informații generale: Centrul de Sănătate și Dezvoltare Comunitară AFI: Act for Involvement este succesoarea asociației obștești Carlux care a inițiat primele intervenții în domeniul sănătății publice în Moldova în 1999. În anul 2009, AFI a devenit deținătorul premiului I pentru cel mai activ ONG în controlul TB, oferit de Biroul European al OMS, Centrul European de Control și Prevenire al Maladiilor și Consiliul Europei.

Misiunea AFI - construiește poduri pentru a asigura acces la sănătate pentru persoanele în dificultate afectate de TB, HIV/SIDA și alte maladii cu impact social major prin servicii inovative, advocacy și mobilizare comunitară.

Proiectele AFI de sănătate publică au scopul de a proteja oamenii și sănătatea acestora cu ajutorul efortului organizat al societății. Activitățile sunt direcționate spre a preveni diverse boli (tuberculoza, HIV/SIDA), a prelungi viața și a promova sănătatea. Începând cu anul 2001, AFI a implementat mai mult de 30 de proiecte în domeniul TB și HIV.

Actualmente, AFI este membru CNC, GTL TB și HIV, Comitetul KAP, Platforma TB.

Proiectele supervizate în cadrul vizitei:

1. Fortificarea controlului tuberculozei și reducerea mortalității prin SIDA în Republica Moldova, finanțat de către Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei, 2021-2023, componenta TB

Buget total – 3,175,653.72 MDL

Perioada de implementare - 04.01.2021 - 31.12.2021

Scopul: contribuirea la atingerea obiectivelor PNRT 2021-2025 prin fortificarea capacităților organizațiilor societății civile active în domeniul TB, îmbunătățirea notificării cazurilor de tuberculoză și acordarea suportului pentru aderență la tratament bolnavilor aflați în tratament ambulator în mun. Chișinău, raioanele Ialoveni, Strășeni și în sistemul penitenciar de pe malul drept al râului Nistru.

Obiectivele proiectului:

1. Depistarea activă a TB în grupurile cu risc sporit și vigilență sporită pentru TB și asigurarea aderenței la tratament a persoanelor înrolate în tratament (a) screening, b) aderență;
2. Fortificarea controlului TB în penitenciare, acompanierea și suportul persoanelor eliberate din detenție în asigurarea continuității tratamentului;
3. Fortificarea implicării comunității și OSC în controlul TB prin abordarea centrată pe pacient;
4. Tratamentul Video Asistat al TB (VST).

În perioada de raportare, în cadrul proiectului menționat, au fost realizate următoarele activități:

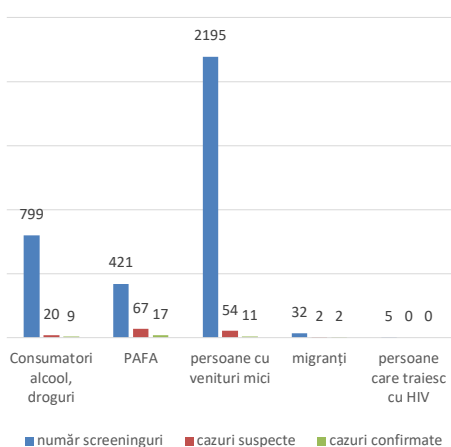
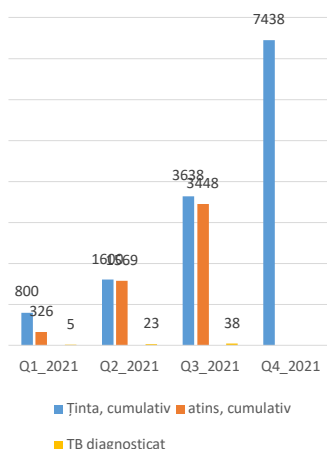
În cadrul obiectivului 1 - Depistarea activă a TB în grupurile cu risc sporit și vigilență sporită pentru TB, 3200 persoane (ținta anuală):

Pentru realizarea activităților, echipa mobilă a organizației a efectuat 5 vizite săptămânale la locurile de aflare (stații de transport public, clădiri abandonate, magazine, depozite, gunoiști etc) a persoanelor fără adăpost pentru a efectua screeningul clinic la TB. Toate persoanele suspecte la TB au fost transportate pentru investigații microscopice și radiologice. Persoanele diagnosticate cu TB sunt transportate pentru tratament la Spitalul Municipal de ftizopneumologie, IFP "Chiril Draganiuc", clinica Vorniceni sau sunt redirecționate pentru tratament ambulator sub supravegherea echipei DOT.

Astfel:

- Activitățile de screening au fost realizate în 16 localități din raionul Ialoveni, 5 localități din raionul Strășeni și în municipiul Chișinău;
- În total au fost examinate radiologic 1569 persoane, dintre care:
 - persoane dependente de droguri și/sau alcool – 377
 - șomeri, zilieri, persoane cu venituri mici – 842
 - persoane fără adăpost – 347
 - PTH – 2
 - Migranți interni și externi – 1
- Din totalul persoanelor examinate au fost identificate 88 persoane cu diagnostic prezumtiv de tuberculoză (inclusiv 47 PAFA)

- 57 persoane (din ei 47 PAFA) au fost diagnosticate cu TB
- 41 persoane sunt înrolate în tratament (din ei 29 PAFA)

În rezultatul sesiunii de întrebări/răspunsuri din partea participanților la vizită au fost identificate un set de probleme și propuse eventuale recomandări:

Provocări identificate:

- Calitatea nesatisfăcătoare a listelor grupurilor de risc și vigilență sporită la TB de către AMP nu include persoanele relevante;
- Achitarea examinărilor radiologice de către AMP/CNAM și managementul incorect în planificarea resurselor;
- Acces la examinări radiologice în Chișinău redus din cauza nefuncționării cabinetelor, lipsa personalului medical și orele de activitate incomode pentru grupul de risc;
- Grupuri vulnerabile neacoperite de AMP (nu se regăsesc în liste – ciobanii, zilieri, PAFA, migrați etc.);
- Confirmarea diagnosticului TB, înrolarea în tratament, depind de examinări medicale adiționale care nu sunt asigurate;
- Pondere mare de pierdere din tratament a PAFA, care părăsesc instituția medicală ori refuză să inițieze tratamentul (mai ales la Vorniceni);
- Extinderea în raioanele de sud și expansiunea pandemiei COVID.

Recomandările participanților la vizita de supervizare:

- Necesitatea costificării serviciului de screening pentru TB la nivel de AMP, inclusiv estimarea grupului țintă și contractarea separată de către CNAM a celor neasigurați;
- Indicatori pentru AMP în grupuri vulnerabile, inclusiv în caz de referire a unei persoane de un ONG;
- Organizarea condițiilor de tratament a tuturor formelor de TB la PAFA în mun. Chișinău, eventual în condiții de ambulator și în combinație cu servicii de reabilitare și incluziune socială;
- Asigurarea ONG-urilor cu echipament radiologic cu CAD (inteligentă artificială) pentru grupuri vulnerabile.

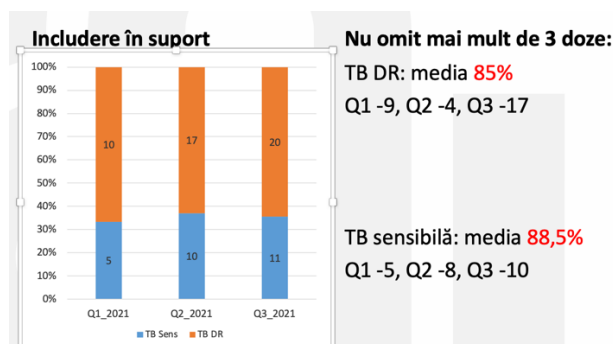
În cadrul obiectivului 2 - Asigurarea aderenței la tratament a persoanelor înrolate în tratament

Ținta - 130 persoane

Atins: 41 persoane referite (16 TB-S și 25 TB DR)

Pe parcursul semestrului I, al anului 2021, au fost referite pentru suport în tratament 24 persoane (4 din Strășeni și 20 în mun. Chișinău). Dintre ei:

- 22 pacienți sunt aderenți la tratament
- 2 pacienți au finalizat cu succes tratamentul
- 5 persoane au beneficiat de suport DOT (4 în Chișinău- 2 TB DR și 2 TB sens și 1 TB DR în Strășeni)
- Toate persoanele acoperite cu suport au beneficiat de evaluarea psihologică și socială, inclusiv consilierea psihologică repetată, iar evaluarea socială repetată au avut 17 beneficiari
- 1 persoană consultată pentru obținerea actelor de identitate;
- 3 pacienți referiți de CMF1 nu primesc tratament, sunt căutați pentru examinare și reluarea tratamentului.

Provocări identificate:

- Criterii foarte rigide de includere în suport ONG (doar după 3 doze omise) și trimiteri puține din partea medicilor ftiziopneumologi;
- Lipsa resurselor pentru a oferi un pachet atractiv/motivant pentru a menține în tratament beneficiarul;
- Necesită eforturi considerabile din partea personalului, inclusiv în afara orelor de lucru și frecvent medierea conflictelor cu rudele ori personalul medical;
- Sistemul de validare a datelor - numărarea dozelor, forma de tuberculoză și, eventual, schimbarea formei de TB (care sunt componente strict medicale) – toate complică evidența și raportarea lunară, inclusiv achitarea bazată pe performanță.

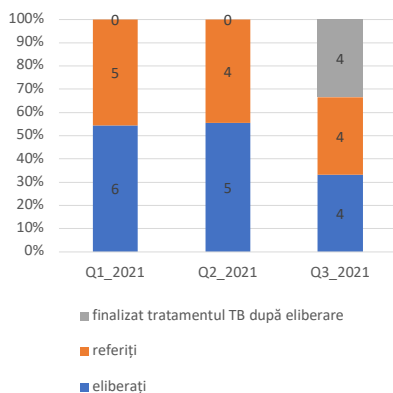
Recomandările participanților la vizita de supervizare:

- Elaborarea și aprobarea unui pachet de servicii de suport pentru aderență la TB, inclusiv costificare;
- Includerea suportului pentru aderență prin intermediul ONG pentru toți pacienții cu TB (scop preventiv);
- Modificare/unificarea sistemului de validare a aderenței (modul unic în SIME TB?).

În cadrul obiectivului 3 - Fortificarea controlului TB în penitenciare, acompanierea și suportul persoanelor eliberate din detenție în asigurarea continuității tratamentului:

În cadrul acestui obiectiv au fost realizate următoarele activități:

- Ședințe ale echipelor multidisciplinare – 12
- Consilieri psihologice realizate Q1 – 90, Q2 – 71, Q3 – 57
- **Au încheiat cu succes tratamentul TB-S – 19 pers, TB DR – 14 pers.** (ținta: TB-S – 80 pers, TB-DR – 40 pers)
- **Persoane cu TB care au beneficiat de suport pentru aderență:**

- 15 persoane cu TB (TB-S – 11, TB – DR 4) au fost eliberate din sistemul penitenciar dintre care 13 persoane au fost acompaniate la medicul ftiziopneumolog și incluse în tratament,
- Finalizat cu succes tratamentul TB după eliberare: TB-S 4 / (Ținta: TB-S -12, TB –DR -8)

Provocări identificate:

- Lipsa suportului motivațional pentru aderență la tratament în detenție;
- Numărul mic de deținuți depistați cu TB din cauza nerealizării screening-ului activ în 2020-2021 și, respectiv, numărul mic de deținuți care se pot elibera în 2021;
- Necesitatea monitorizării deținuților cu TB, eliberați din detenție, în anii 2019-2020, și care continuă tratamentul în 2021;
- Lipsa unor stimulente speciale pentru stimularea primei vizite la medic și ulterior periodic pentru menținerea aderenței la tratament;
- Stigma față de deținuți și lipsa opțiunilor de incluziune socială.

Recomandările participanților la vizita de supervizare:

- Realizarea screening-ului TB în penitenciare de 2 ori pe an cu echipament radiologic mobil, inclusiv CAD (inteligentă artificială);
- Includerea în servicii de suport psihologic a tuturor deținuților în tratament TB;
- Preluarea în monitorizare a deținuților cu TB, eliberați în 2019-2021, care continuă tratamentul în 2021;
- Includerea deținuților eliberați din detenție în servicii de suport ale ONG cu pachet extins și incluziune.

În cadrul obiectivului 4 - Fortificarea implicării comunității și OSC în controlul TB prin abordarea centrată pe pacient.

- **Tratamentul video-asistat al Tuberculozei (VST)**

	Ținta Q3	Atins	Ținta Q4	Atins
Numărul de cabinete TB cu personal instruit în utilizarea VST	5	2	17	
Numărul orelor de mentorat oferit personalului din cabinetele TB în implementarea VST	52	242	900	
Numărul persoanelor cu TB inrolate în VST, instruite la inrolare	60	29	260	
Numărul persoanelor cu TB inrolate în VST, susținute timp de 2 luni de la inrolare cu aderență mai mare de 90%	51	n/a	221	

- **Platforma TB – 9 ONG**

- Crearea mini-echipei – Președinte, secretar și asistent logistic;
- 10 ședințe ale Platformei TB (minutele ședințelor sunt disponibile la solicitare);
- A fost elaborat planul de acțiuni a Platformei pentru 2021 și actualizată lista ONG din Platforma TB;
- A fost creat un group google pentru comunicare eficientă și diseminarea informațiilor utile platformtb@googlegroups.com;
- Dezvoltarea mecanismelor de conlucrare cu APL, AMP rămân o acțiune nerealizată;
- Instruiri necesare, dar suprasolicitarea angajaților în activități curente;
- Campania drepturile omului și TB.

Provocări:

- Înrolare redusă a persoanelor din regiunea rurală în VST din cauza nerespectării DOT la nivel de AMP.

Recomandările participanților la vizita de supervizare:

- Intensificarea DOT la nivel de AMP, introducerea unor instrumente digitale de evidență a DOT.

2. Fortificarea controlului tuberculozei și reducerea mortalității prin SIDA în Republica Moldova, finanțat de către Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei, 2021-2023, componenta HIV

Valoarea financiară a proiectului pentru 2021: 1,864,590.40 MDL

Perioada implementării: 01.01.2021 – 31.12.2021

Scopul: Reducerea incidenței infecției HIV/SIDA, ITS (infecții cu transmiterea sexuală) și hepatitelor virale în rândurile femeilor ce practică sex comercial în municipiul Chișinău, raioanele Anenii Noi, Ialoveni, Criuleni și Strășeni prin intermediul ”Strategiei de reducere a riscurilor”.

Obiective:

1. Creșterea nivelului de informare a LS din localitățile de acoperire cu privire la căile de transmitere HIV/ITS, modalități de prevenire și formarea unui comportament sexual protejat, inclusiv prin utilizarea metodelor inovative de comunicare.
2. Asigurarea LS cu testare HIV/ITS, mijloace individuale de protecție și produse de igienă personală prin intermediul echipelor mobile de outreach.
3. Asigurarea și sporirea accesului LS la servicii medicale și psiho-sociale.

Grupurile țintă: Lucrătorii sexuali (LS) și clienții acestora

Localitățile de acoperire: mun. Chișinău, Anenii Noi, Ialoveni, Criuleni și Strășeni

Rezultatele atinse:

9 luni 2021		
Beneficiari acoperiți cu activități de prevenire	Cumulativ: 1818	Noi: 277
prezervative distribuite	182 035	Stoc: 72100
lubrifianți distribuite	1802	Stoc: 44
dezinfecțanți/teste de sarcină distribuiți	1800/870	Stoc: 215
materiale informaționale distribuite	3160	Stoc: 655
Informare, Screening TB, acompaniere și diagnostic TB	4300/1700/15/3	
beneficiari testați la HIV prin teste rapide	1624	Pozitivi: 6
beneficiari testați la Sifilis prin teste rapide	779	Pozitivi:14
persoane acoperite cu pachet atractiv	0	

Provocări identificate:

- Grup închis și criminalizat, rigid la mobilizare comunitară;
- Adresabilitate scăzută pentru accesarea pachetului atractiv și posibil atractivitate redusă a celor incluse;
- Divulgarea statutului ocupațional în caz de adresare la instituții medicale.

Recomandările participanților la vizita de supervizare:

- Cercetarea în rândul LS privind barierele în mobilizare comunitară;
- Revizuirea componenței pachetului atractiv a screening-ului de col uterin și eventual alte aspecte de sănătate sexual-reproductivă.

În cadrul vizitei au mai fost menționate următoarele aspecte identificate:

- 1) Demararea întârziată a concursului și contractarea tergiversată de către CNAM a serviciilor de prevenire HIV și de control al tuberculozei:
 - Contractul pe HIV a fost semnat cu CNAM pe 26.08.2021, I tranșă (56% din suma solicitată de 76%) a fost efectuată pe 01.10.2021;
 - Contractul pe TB semnat pe 26.08.2021, I tranșă – (79% din suma solicitată de 79%) pe 08.10.2021
- 2) Finanțarea per regiune crează bariere în executarea solicitărilor CNAM - înainte de I tranșă prezentarea tuturor contractelor de angajare, procurare etc.

Recomandări:

- Lansarea concursului la începutul anului concomitent cu granturile FG;
- Discutarea și coordonarea cerințelor de contractare a serviciilor de prevenire HIV și de control al tuberculozei de către CNAM.

La finalul vizitei de supervizare, participanții au avut de completat *Chestionarul TIP al participantului la vizitele de supervizare în teren a granturilor Fondului Global.*

Raport elaborat de Secretariatul CNC TB/SIDA
13 octombrie 2021